

MIKKELI

Toimintakertomus 2020
Hyvinvoinnin ja osallisuuden
lautakunta

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikunta- ja nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Lautakunnan palvelut ovat pääasiassa lähipalveluja, joiden järjestäminen ja tuottaminen on ollut erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta koronapandemian yllättäessä maaliskuussa 2020. Osa lautakunnan alaisesta toiminnasta on ollut kokonaan seis ja osaa on voitu toteuttaa tarkoilla turvaohjeilla osallistujamäärät rajaten. Toisaalta koronatilanne on myös synnyttänyt uusia tapoja tehdä ja viedä kulttuuripalveluja asiakkaan olottuville esimerkiksi verkon välityksellä. Koronatilanteesta johtuen lautakunnan alaisille toimintoille asetetut tavoitteet eivät toteutuneet.

Lautakunnan alaiset tulosalueet jaettiin tehtävänmukaisiksi tulosalueiksi 1.7.2020 alkaen. Elinikäisen oppimisen ja osallisuuden tulosalue jaettiin kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalueeksi ja kirjaston tulosalueeksi – samassa yhteydessä nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti siirtyivät nuorisopalveluiden tulosalueelle. Taide, kulttuuri ja tapahtumat -tulosalue jaettiin tulosalueiksi yleiset kulttuuripalvelut, museopalvelut ja kaupunginorkesteri. Liikunta- ja nuorisotulosalue jaettiin tulosalueiksi liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut.

Sodan ja rauhan keskus muisti avautuu yleisölle keväällä 2021. Päämajamuseon perusnäyttelyä on uusittu ja edelleen uusitaan hyödyntäen uutta näyttelytekniikkaa. Muistin näyttelyiden pohjaksi toteutettiin alustaratkaisu, ohjelmisto, jonka avulla näyttelykohteiden sisältöjä voidaan luoda ja muokata. Alustaratkaisu on EAKR-rahoitteinen. Päämajamuseo oli hankkeessa osarahoittajana. Koronaepidemian vuoksi kaikki museokohteet olivat yleisöltä suljettuina ajalla 15.3.-30.6.2020. Kaikki tapahtumat peruutettiin samasta syystä. Museoiden avoinnapitohenkilökunta oli lomautettuna neljä viikkoa ajalla 19.5.-15.6. Museokohteet avattiin 1.7. lukuun ottamatta Kivisakastia ja taidemuseota. Mannerheimin salonkivaunua ei voitu turvallisuussyistä pitää lainkaan avoinna yleisölle. Huolimatta koronan vaikutuksesta heinäkuun kävijämäärä museokohteissa oli 9 945. Koronan toisen aallon yltäessä syksyllä, kaikki tapahtumat peruttiin, kuten myös Museoiden yö. Päämajamuseo suljettiin 2.11.2020 alkaen perusnäyttelyn uudistamisen vuoksi. Päämajamuseo avautuu yleisölle Sodan ja rauhan keskus Muistin avaamisen yhteydessä. Suur-Savon museo on ollut suljettuna 23.8.2020 alkaen ja museo avataan yleisölle jälleen toukokuussa 2021. Mikkelin kaupungin museoissa vieraili yhteensä 18 253 kävijää, joka on noin puolet edellisvuoden kävijämäärästä.

Kaupunginorkesteri teki alkuvuonna palvelukotiesiintymisiä ja kausikonsertteja normaalisti. Konserttikausi keskeytettiin 13. maaliskuuta. Muusikot olivat palkanmaksun keskeytyksessä 2.4.-14.5.2020. Orkesteri ei ole esiintynyt maaliskuun jälkeen, koska myös kaikki kesän festivaaliesiintymiset peruttiin. Orkesteri on toteuttanut erilaisia videoita, joita on julkaistu verkossa. Orkesteri on käynyt keskustelua eri hyvinvointipalveluiden ja –hankkeiden kanssa kokonaisuuksista, joissa orkesteri on mukana tulevaisuudessa.

Yleisissä kulttuuripalveluissa ei ollut varsinaista tapahtumatoimintaa maaliskuun puolesta välistä kesäkuun loppuun saakka koronaviruspandemiaan liittyvien rajoitusten ja tapahtumien järjestämiskiellon vuoksi. Keväällä ja kesällä palkanmaksun keskeytyksessä olivat kulttuurituottaja ja Hulivilikarnevaalin tuottaja. Isommista kokonaisuuksista mm. Hulivilikarnevaali ja suurin osa puistokonserttisarjasta jouduttiin perumaan, samoin Kulttuuripolun ja KulttuuriKamelin loppukevään sekä merkittävä osa syyskauden kokonaisuuksista peruuntui. Syyskauden aikana pystyttiin toteuttamaan pienempiä, rajattuja tapahtumia sekä testattiin joitakin soveltavia palveluja, kuten striimattuja konsertteja ja digitaalista satuseikkailua varhaiskasvatuksen puolelle. Kulttuurivierailut ikäihmisten palveluyksiköissä olivat kiellettyjä maaliskuun puolesta välistä vuoden loppuun saakka. Rajoitukset vaikuttivat myös yhteistyöhön ja kolmannen sektorin toimintaan, koska suuri osa tapahtumista jouduttiin perumaan.

Liikkuva Mikkelin 2030 –ohjelmaan liittyvät työpajat ja asiakaskyselyt toteutettiin alkuvuoden aikana; osa suunnitelluista työpajoista ja haastattelusta jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi. Olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaustarpeiden kartoitus on aloitettu. Ristiinan nuorisotilan sijoittaminen yhtenäiskoulun yhteyteen on hankesuunnitteluvaiheessa ja toteutuu vuoden 2021 aikana. Kattilansillan nuorisotalosta on luovuttu ja siirrytty tilapäistiloihin odottamaan Eteläisen aluekoulun valmistumista.

Kansalaisopiston kevätlukukausi keskeytettiin koronavirusepidemian takia kaupungin poikkeusolojen johtoryhmän päätöksellä 14. maaliskuuta ja määräaikaiset tuntiopettajat irtisanottiin 16. maaliskuuta. Osa kieltenopetuksesta ja lasten ja nuorten taiteen perusopetukseen liittyvästä kuvataideopetuksesta hoidettiin loppukevään aikana etäopetuksena. Lisäksi taiteen perusopetukseen liittyvä musiikin yksilöopetusta jatkettiin toukokuun 13. jälkeen, kun koulutkin aloittivat jälleen toimintansa. Syyslukukaudella osa kursseista alkoi koronarajoitusten takia kaksi viikkoa suunniteltua myöhemmin. Lisäksi lukukausi keskeytyi koronan takia marraskuun lopussa ja osa kursseista ja alkusyksyn korvauskertoista jäi pitämättä. Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustuntimäärä oli syksyn aikana selvästi normaalia pienempi. Vähennykset selittyvät mitä todennäköisimmin koronatilanteella. Asiakkaat eivät ilmoittaneet kursseille entiseen malliin, koska oli epävarmaa, pystytäänkö kurssitoimintaa aloittamaan tai viemään loppuun.

Aluejohtokunnille valmisteltiin uutta lähidemokratiamallia, jota ei lopulta hyväksytty esitetystä muodosta. Kaupunginvaltuusto päätti kuitenkin siirtää aluejohtokunnat vuoden 2021 aikana kaupunkiympäristölautakunnan alaisuuteen.

Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat toimineet vaikuttamistoiminnassa aktiivisesti muun muassa antamalla lausuntoja rakennushankkeisiin, kaupunkisuunnitteluun ja esteettömyyteen. Aktiivisesti on tehty myös kannanottoja ja aloitteita ajankohtaisiin erityisryhmiä koskeviin palveluihin ja suunnitelmiin.

Kirjastopalveluissa on toteutettu kirjastolle laadittua palvelusuunnitelmaa valtuuston päätösten mukaisesti. Palveluverkkoa on tiivistetty lakkauttamalla Kalevankankaan ja Lähemäen kirjastot 1.1. ja Rantakylän kirjasto 1.7. Erityisesti lasten ja nuorten kirjastopalvelujen kriittisimpiä tarpeita paikkaamaan perustettiin uusi, hakeutuva palvelumuoto Liikkuva kirjastopalvelu, joka tuo kirjastoaineistoja ja henkilökunnan osaamista perinteisten kirjastotilojen ulkopuolelle. Liikkuvaan kirjastopalveluun on siirtynyt kaksi henkilöä kirjaston henkilökunnasta. Toimintamuotoja ovat esimerkiksi pop-up -kirjastot, satutunnit ja kirjallisuustuokioiden toteutetaan eri paikoissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Liikkuvan kirjastopalvelun koulu yhteistyöhön kuuluvat muun muassa Kirjastopolku-ohjelmaan kuuluvien kirjavinkkausten pitäminen ja kirjakassien toimittaminen kouluille. Kirjaston verkkopalveluja on kehitetty palvelusuunnitelman mukaisesti Lumme-kirjastojen laajuudessa. Esimerkiksi e-kirjahankintaan on panostettu sekä otettu käyttöön kotimainen etä-eMagz -palvelu, joka mahdollistaa asiakkaille sähköisten aikakauslehtien lukemisen myös muualla kuin kirjaston verkossa. E-aineistojen käyttö on kasvanut voimakkaasti.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Lautakunnan alaisen toiminnan tuotot olivat noin 1 959 000 euroa ja ne ylittivät talousarvion 14 000 euroa. Toimintakulut olivat 18 073 000 euroa ja ne alittivat talousarvion 1 804 000 euroa. Toimintakate muodostui näin ollen 1 818 000 euroa talousarviota paremmaksi.

Toimintatuotoissa myyntituotot ylittivät 24 000 euroa, maksutuotot alittuivat 40 000 euroa, tukia ja avustuksia saatiin 86 000 euroa talousarviota enemmän, vuokrat alittuivat 108 000 euroa ja muut toimintatuotot ylittivät 52 000 euroa.

Toimintakuluissa henkilöstömenot alittivat talousarvion 767 000 euroa. Palvelujen ostot alittivat talousarvion 557 000 euroa – säästöä syntyi asiantuntijapalveluista, ilmoitus- ja markkinointikuluista sekä rakennusten ja alueiden kunnossapitopalvelujen vähäisemmän ostojen johdosta. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat talousarvion 91 000 euroa, avustukset alittuivat 192 000 euroa, vuokrat alittuivat 57 000 euroa ja muut toimintakulut alittuivat 140 000 euroa.

Toimintakulujen alitukseen syynä oli koronapandemian poikkeusolot, jonka johdosta toimintoja suljettiin ja/tai rajoitettiin, henkilöstöstä lomautettiin tuotannollisista syistä eikä esimerkiksi toiminnan tuottamisessa ja ylläpitämisessä tarvittavia aineita, tavaroita, tarvikkeita ja ulkoa ostettavia palveluja hankittu. Sulkua- ja varotoimet koronapandemian hillitsemiseksi ovat vaikuttaneet lautakunnan alaiseen toimintaan aina maaliskuusta 2020 alkaen ja edelleen toimintoja rajoitetaan.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Syrjäytymisen ehkäisy	Maksuttomat tapahtumat ja teemapäivät/kaikki tulosalueet	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely) lähtötilanne (MLI/koko maa 2017):	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa):
	Liikuntaseuroihin kuulumattomien lasten ja nuorten ohjaaminen liikunnan pariin, matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksia tarjoavien liikuntatoimijoiden avustaminen/liikunta- ja nuorisopalvelut	4.-5. lk: 90,8 %/90,2 %, tavoite: 95 % 8.-9. lk: 75,7 %/75,1 %, tavoite: 80 % lukio: 74,5 %/75,2 %, tavoite: 80 % amm: 78 %/76,5 %, tavoite: 80 % Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö), lähtötilanne (2015): Kaikki MLI 53,8 %/koko maa 54,5 %, tavoite: 60 % 65+ 56,6 %/52,4 %, tavoite 60 %	4.-5. lk: 90,6 %/ 89,5 % 8.-9. lk: 76,1 %/ 75,2 % lukio: 76 %/ 74,5 % amm: 74,7 %/ 76,1 % Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ei Mikkeli-kohtaisia tietoja.
Kumppanuustalo-toimintamalli	Kumppanuusmallin valmistelu hankkeessa yhteistyössä kolmannen	Kokenut vahvaa positiivista mielenparvettta viimeisen	Kokenut vahvaa positiivista mielenparvettta viimeisen

	<p>sektorin kanssa/elinikäinen oppiminen ja osallisuus - tulosalue</p> <p>Lasten ja nuorten osallisuuden tukeminen: lasten ja nuorten vaikuttajaryhmien kuuleminen päätöksenteossa/kaikki tulosalueet</p>	<p>kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-8.-9. lk: 26,3 %/26,9 %, tavoite: 33 % lukio: 29,1 %/30,5 %, tavoite: 33 % amm: 31,3 %/28,6 %, tavoite: 33 %</p> <p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 0,6 %/0,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 7,2 %/8,5 %, tavoite: 0 % lukio: 8 %/7,2 %, tavoite: 0 % amm: 7,6 %/7,4 %, tavoite: 0 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 1,8 %/2,7 %, tavoite: 0 % 8.-9. lk: 8,6 %/9,5 %, tavoite: 0 % lukio: 10,3 %/10,4 %, tavoite: 0 % amm: 7,4 %/10 %, tavoite: 0 %</p> <p>Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2015): Kaikki 9,9 %/8,6 %, tavoite: 0 % 20-64 v. 10,2 %/8,6 %, tavoite: 0 % 65+ 9,1 %/8,6 %, tavoite: 0 %</p>	<p>kahden viikon aikana, % (Kouluterveyskysely) – ei Kouluterveyskyselyssä 2019</p> <p>Ei yhtään läheistä kaveria/ystävää, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 1,1 %/0,9 % 8.-9. lk: 9,3 %/9,1 % lukio: 8,2 %/7,9 % amm: 8,2 %/8,3 %</p> <p>Tuntee itsensä yksinäiseksi, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 3,6 %/3,4 % 8.-9. lk: 10,8 %/10,7 % lukio: 12,3 %/11,7 % amm: 12,9 %/10,9 %</p> <p>Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, % (FinSote, aikuisväestö) – ei Mikkelikohtaista tietoa</p> <p>Kirjaston tapahtumissa 1 186 osallistujaa.</p> <p>Kaupunginorkesteri teki tammikuussa palvelukotikiertueen ja esiintyi Voimaa vanhuuteen hankkeen päätösseminaarissa sekä siihen liittyneissä päivätansseissa.</p> <p>Kumppanuustalotoimintamallin valmistelu on kesken, kun Lähemäki-talon kehittäminen kumppanuustaloksi kariutui. Kumppanuustaloa viedään eteenpäin lähinnä toimintamallia kehittämällä, jolloin kumppanuus voi toteutua eri puolilla kaupunkia ilman erillistä kumppanuustalokiinteistöä.</p>
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella/kaikki tulosalueet		Kirjaston digiopastukset: tietotunnit 12 x 1 t, yht. 56 osallistujaa, ja Esteryn vapaaehtoisten pitämä digiopastus 10 x 2 t, yht. 180 osallistujaa.

	Osallistavan budjetoinnin kokeilujen jatkaminen ja sopivien mallien löytäminen/kansalaisopisto	Osallistavalla budjetoinnilla jaettu raha euroina	Orkesteri teki suoran internetlähetyksen konsertista Mikaelista helmikuussa. Tämän lisäksi orkesteri oli mukana valtakunnallisessa videoinnissa, joka esitettiin mm. YLEllä. (10 000 katselukertaa Youtubessa + YLEn TV-lähetys). Orkesterin omia kevään ja kesän videotuotantoja on katsottu noin 2 000 kertaa.
	Meijän Mikkeli –hankkeen kautta syntyvät eri-ikäisille kohdentuvat osallisuuden edistämismallit/Meijän Mikkeli-hanke ja yhteistyö kaikkien tulosalueiden kesken	Osallistavan budjetoinnin hankkeiden määrä	
		Tuensiirtohankkeiden tavoitteiden saavuttaminen ja osallistujamäärät	

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Julkisen taiteen edistäminen/museopalvelut	Julkisen taiteen poikkihallinnollisen työryhmä kokoontuu säännöllisesti	Julkisen taiteen työryhmä kokoontui keväällä noin kerran kuukaudessa. Työryhmä ei kokoontunut loppuvuoden aikana.
	Vapaasti koulu- ja vapaa-ajankäytössä olevien lähiliikuntapaikkojen huomiointi kouluverkko- ja vapaa-ajan yhteydessä, liikkumaan kannustavat ratkaisut koulusuunnittelussa/liikuntapalvelut	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely) Lähtötilanne (MLI/koko maa 2017): 4.-5. lk: 48,1/45,1 %, tavoite MLI: 100 % 8.-9. lk: 22,1 %/19,2 %, tavoite: 100 % lukio: 13,6 %/13,1 %, tavoite: 100 % amm: 11,5 %/12,6 %, tavoite: 100 %	Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, % (Kouluterveyskysely 2019 MLI/koko maa): 4.-5. lk: 41,9 %/39,5 % 8.-9. lk: 22,6 %/21,9 % lukio: 12,4 %/13,9 % amm: 15,1 %/15,0 %

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Olkari-toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen yhdessä maakunnan kanssa/nuorisopalvelut	Tilaratkaisun toimivuus	Ohjaamo Olkkari toimii suunnitelman mukaisesti monialaisena nuorten palvelujen tarjoajana.
	Esteettömyyden edistäminen palveluissa/kaikki tulosalueet	Esteettömyyssuunnitelma tehty	Kaupungin esteettömyyssuunnitelmaa päivitetään parhaillaan.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Matkailun edistäminen	Muistin toteuttaminen/kulttuuri- ja museojohtaja	Muisti avautuu kävijöille keväällä 2021	Muistia valmistellaan, avajaiset keväällä 2021.
	Museostrategian liittäminen matkailustrategiaan/kulttuuri- ja museojohtaja	On liitetty	On liitetty.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Mikkelin vahvuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ja brändin rakentaminen	<p>Laadukkaiden tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden järjestäminen/taide, kulttuuri ja tapahtumat -tulosalue</p> <p>Laadukkaat kirjastopalvelut ja kansalaisopisto/elinikäinen oppiminen ja osallisuus -tulosalue</p> <p>Laadukkaiden liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito/liikunta- ja nuorisopalvelut</p>	<p>Kävijämäärät, tavoite: kaikissa kävijämäärät kasvavat lähtötilanne (2017): Kirjasto: 635 534 Museo: 38 491 Orkesteri: 16 918 Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa: 47 467; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta: 13 293; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 12 011 Uimahalli: 148 829 Teatteri: 37 586 Kansalaisopisto: 5500 opiskelijaa</p>	<p>Kävijämäärät Kirjasto: 214 045 kävijää. Museo: 18 253 kävijää. Kaupunginorkesteri fyysisiä kuulijoita 4 672 (tapahtumia 37 kpl). Verkkokonserttien katselukertoja 13 243 (tapahtumia 12 kpl). Kulttuuripalvelut: kävijämäärä omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa useiden peruutusten vuoksi: 10 947; kävijämäärä tapahtumissa, joihin on myönnetty kohdeavustusta: 899; säännöllistä kulttuuriavustusta saavien kävijä-/osallistujamäärä: 6 895 Uimahalli: 62 750 Teatteri: 11 287 ja tapahtumien kautta 2 428 Kansalaisopisto: 4 546 opiskelijaa lukuvuoden aikana.</p>

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen. Tavoitteena oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen.	Nuorten tavoittaminen, motivointi ja ohjaus työllistämistoimenpiteisiin, Olkkarin ja TE-toimiston yhteistyön lisääminen nuorten työllistämiseen liittyen/liikunta- ja nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, lähtötilanne (MLI/koko maa) 6,3 %/8,3 %, tavoite 5 % Nuorisotyöttömyyden (17-24 v.) väheneminen Lähtötilanne (2016): 21,8 %/17 % tavoite korkeintaan maan keskiarvotaso	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä / tapaamiskerrat 537 Koulutuksen ulkopuolelle jääneet Mikkeli/koko maa 2018: 6,2 %/7,9 % (Sotkanet/THL) Nuorisotyöttömyys (17-24 v) Mikkeli/koko maa 2018:14,3%/12,3% Nuorisotyöttömyys (17-24 v) Mikkeli/koko maa 2018 14,3 %/ 12,3 % (THL) Mikkeli/koko maa 2020 15,8 %/16,7 % Mli 12/2020: 404 hlöä (Tilastokeskus)

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

TP 2020, ulkoiset ja sisäiset erät

TULOSLASKELMA	TP	TA	TA 2020		Joulukuun	Laskennal.	TP	TP 2020 /	TP 2020
TP 2020, ulkoiset ja sisäiset erät	2019	2020	muutoksineen		toteuma	ennuste	2020	TA 2020	TP 2020
					2020	2020		muutoksineen	TP 2019
Toimintatuotot									
Myyntituotot	526 309	533 800	467 500		491 266	491 266	491 266	105,1 %	93,3 %
Maksutuotot	419 325	436 000	296 000		255 550	255 550	255 550	86,3 %	60,9 %
Tuet ja avustukset	472 524	438 900	304 400		390 276	390 276	390 276	128,2 %	82,6 %
Muut toimintatuotot	1 355 670	1 471 030	877 530		822 281	822 281	822 281	93,7 %	60,7 %
Toimintatuotot yhteensä	2 773 828	2 879 730	1 945 430		1 959 373	1 959 373	1 959 373	70,6 %	70,6 %
Valmistus omaan käyttöön		0	0			0	0		
Toimintakulut									
Henkilöstömenot	6 549 088	6 655 400	6 655 400		5 888 682	5 888 682	5 888 682	88,5 %	89,9 %
Palkat ja palkkiot	5 179 549	5 211 600	5 211 600		4 566 769	4 566 769	4 566 769	87,6 %	88,2 %
Henkilöstösivukulut	1 369 539	1 443 800	1 443 800		1 321 913	1 321 913	1 321 913	91,6 %	96,5 %
Eläkekulut	1 225 907	1 255 900	1 255 900		1 168 264	1 168 264	1 168 264	93,0 %	95,3 %
Muut henkilöstösivukulut	143 632	187 900	187 900		153 649	153 649	153 649	81,8 %	107,0 %
Palvelujen ostot	3 430 525	3 416 800	3 401 800		2 844 753	2 844 753	2 844 753	83,6 %	82,9 %
<i>josta ulkoiset</i>	2 065 372	2 079 700	2 079 700		1 531 992	1 531 992	1 531 992	73,7 %	74,2 %
<i>josta sisäiset</i>	1 365 153	1 337 100	1 322 100		1 312 761	1 312 761	1 312 761	99,3 %	96,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 160 828	1 235 400	1 235 400		1 145 069	1 145 069	1 145 069	92,7 %	98,6 %
Avustukset	2 183 951	2 294 600	2 294 600		2 102 245	2 102 245	2 102 245	91,6 %	96,3 %
Muut toimintakulut	6 252 930	6 290 106	6 290 106		6 092 402	6 092 402	6 092 402	96,9 %	97,4 %
Toimintakulut yhteensä	19 577 322	19 892 306	19 877 306		18 073 151	18 073 151	18 073 151	90,9 %	92,3 %
Toimintakate	-16 803 494	-17 012 576	-17 931 876		-16 113 778	-16 113 778	-16 113 778	89,9 %	95,9 %

NETTOENNUSTE	TP 2019	TA 2020	TA 2020 muutoksineen	Toteuma 2020	Laskennal. ennuste	TP 2020		TP 2020 - TA 2020
Toimintatuotot + omavalm.	2 773 828	2 879 730	1 945 430	1 959 373	1 959 373	1 959 373		13 943
Toimintakulut	19 577 322	19 892 306	19 877 306	18 073 151	18 073 151	18 073 151		-1 804 155
Toimintakate	-16 803 494	-17 012 576	-17 931 876	-16 113 778	-16 113 778	-16 113 778		1 818 098

HENKILÖSTÖMENOJEN KASVU	Toteuma 12/2019		Toteuma 12/2020	Tot. kasvu euroina	Toteutunut kasvu %	TA 2020 kasvu %	Kasvu % ero	Ylitys(alii)- ennuste
Henkilöstömenot	6 414 832	6 655 400	5 888 682	-526 150	91,80 %	101,62 %	9,83 %	643 474
Palkat ja palkkiot	5 040 404	5 211 600	4 566 769	-473 635	90,60 %	100,62 %	10,02 %	518 761
Henkilöstösivukulut	1 374 428	1 443 800	1 321 913	-52 515	96,18 %	105,42 %	9,24 %	126 589
Eläkekulut	1 287 621	1 255 900	1 168 264	-119 357	90,73 %	102,45 %	11,72 %	143 629
Muut henkilöstösivukulut	86 807	187 900	153 649	66 842	177,00 %	130,82 %	-46,18 %	-66 330

PALVELUJEN OSTOT, KASVU	Toteuma 12/2019		Toteuma 12/2020	Tot. kasvu euroina	Toteutunut kasvu %	TA 2020 kasvu %	Kasvu % ero	Ylitys(alii)- ennuste
Palvelujen ostot	3 482 377	3 416 800	2 844 753	-637 624	81,69 %	99,16 %	17,47 %	599 405
<i>josta ulkoiset</i>	2 036 508	2 079 700	1 531 992	-504 516	75,23 %	100,69 %	25,47 %	525 995
<i>josta sisäiset</i>	1 445 869	1 337 100	1 312 761	-133 108	90,79 %	96,85 %	6,05 %	82 624

Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut hallinto ja avustukset tp 2020

	TA 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	TP 2020/ TA 2020
TOTEUTUMA 2020				
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	2 195 400	2 230 400	2 151 164	96,4 %
Toimintakate	-2 195 400	-2 230 400	-2 151 164	96,4 %

Taide, kulttuuri ja tapahtumat tp 2020

	TA 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	TP 2020/ TA 2020
TOTEUTUMA 2020				
Toimintatuotot yhteensä	327 000	159 700	238 153	147,1 %
Toimintakulut yhteensä	3 128 506	3 093 506	2 681 266	86,7 %
Toimintakate	-2 801 506	-2 933 806	-2 443 112	83,4 %

Elinikäinen oppiminen ja osallisuus tp 2020

	TA 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	TP 2020/ TA 2020
TOTEUTUMA 2020				
Toimintatuotot yhteensä	1 039 000	819 000	856 362	105,8 %
Toimintakulut yhteensä	6 101 000	6 086 000	5 448 447	89,5 %
Toimintakate	-5 062 000	-5 267 000	-4 592 085	87,0 %

Liikunta- ja nuorisopalvelut tp 2020

	TA 2020	Muutettu TA 2020	TP 2020	TP 2020/ TA 2020
TOTEUTUMA 2020				
Toimintatuotot yhteensä	1 513 730	966 730	864 858	89,5 %
Toimintakulut yhteensä	8 467 400	8 467 400	7 792 273	92,0 %
Toimintakate	-6 953 670	-7 500 670	-6 927 415	92,4 %

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta, irtain omaisuus tp 2020

	TA 2020	TP 2020	Poikkeama	TP 2020/ TA 2020
Koneet ja kalusto				
Liikuntapaikat	115 000,00	127 934	12 934	111,2 %
Kansalaisopisto	25 000,00	25 445	445	101,8 %
Kirjastot	35 000,00	32 592	-2 408	93,1 %

Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut, hallinto	TP 2019	TA 2020	TA 2020+lmr	TP 2020	Toteuma%
Hallinto yhteensä					
Menot €	2 300 546	2 195 400	2 230 400	2 151 164	0,0 %
Tulot €		0		0	
Netto €	2 300 546	2 195 400	2 230 400	2 151 164	96,4 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lautakunnan hallintoon sijoittuvat mm. kumppanuussopimukset Mikkelin Teatterin kannatusyhdistyksen, Mikkelin musiikkiopiston kannatusyhdistyksen ja Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin kanssa. Korona-pandemian vuoksi sekä Mikkelin Teatterin että Mikaelin toiminta ei ole toteutunut suunnitellusti - musiikkiopisto on pystynyt toteuttamaan yksilöopetusta sekä etäopetusta. Kumppanuussopimuksessa sovitut avustukset on maksettu. Lautakunnan kokoukset on pidetty maaliskuusta alkaen etäkokouksina, kokoukset ovat onnistuneet hyvin.

Taide, kulttuuri ja tapahtumat

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia, harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Tulosalue vastaa museopalvelujen, yleisten kulttuuripalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Mikkelin kaupungin museoiden tehtävänä on säilyttää, tallentaa ja tehdä tunnetuksi paikallista aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä harjoittamalla tutkimusta, opetusta, näyttely- ja julkaisu- ja tarjoamalla monipuolisia kuvataidepalveluja. Taidemuseo toimii Etelä-Savon aluetaidemuseona ja edistää museotoimintaa, visuaalista kulttuuria sekä taiteeseen liittyvän tiedon saatavuutta toiminta-alueellaan.

Yleisten kulttuuripalveluiden tehtävänä on tarjota laadukkaita ja monipuolisia kulttuuripalveluja, tukea asukkaiden omaa harrastustoimintaa, luoda mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen taiteen eri aloilla, jakaa avustuksia sekä edistää kotiseututyötä. Kulttuuripalvelut luovat ja edistävät kuntalaisten yleistä hyvinvointia ja terveyttä sekä lisäävät yhteisöllisyyttä ja osallistumista sekä kunnan vetovoimaisuutta.

Kaupunginorkesteri tuottaa korkeatasoista ja monipuolista konserttitoimintaa ja yleisötyötä Mikkelissä ja Etelä-Savossa yhteistyössä paikallisten ja maakunnallisten musiikkitoimijoiden, lähiorkesterien sekä kotimaisten ja kansainvälisten yhteistyökumppanien kanssa.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Koronaepidemian vuoksi kaikki museokohteet olivat yleisöltä suljettuina ajalla 15.3.-30.6.2020. Kaikki tapahtumat peruutettiin samasta syystä. Museoiden avoinnapitohenkilökunta oli lomautettuna neljä viikkoa ajalla 19.5.-15.6. Museokohteet avattiin 1.7. lukuun ottamatta Kivisakastia ja taidemuseota. Mannerheimin salonkivaunua ei voitu turvallisuussyistä pitää lainkaan avoimna yleisölle. Nuolimatta koronan vaikutuksesta heinäkuun kävijämäärä museokohteissa oli 9945. Koronan toisen aallon yltyessä syksyllä, kaikki tapahtumat peruttiin, kuten myös Museoiden yö. Päämajamuseo suljettiin 2.11.2020 alkaen perusnäyttelyn uudistamisen vuoksi. Päämajamuseo avautuu yleisölle Sodan ja rauhan keskus Muistin avaamisen yhteydessä huhtikuussa 2021. Suur-Savon museo on ollut suljettuna 23.8.2020 alkaen ja museo avataan yleisölle jälleen toukokuussa 2021. Mikkelin kaupungin museoissa yhteensä 18 253 kävijää, joka on noin puolet edellisvuoden kävijämäärästä.

Yleisissä kulttuuripalveluissa ei ollut tapahtumatoimintaa ajalla 15.3.-30.6. koronaviruksen leviämisen ehkäisyyn liittyvien rajoitusten ja tapahtumien järjestämiskiellon vuoksi. Keväällä oli palkanmaksukeskeytykset kulttuurituottajalla 3.4.-17.5. ja määräaikaisella huvilivi-kaarnevaalin tuottajalla 3.4.-15.7. lisäksi elokuu työskenneltiin vajaalla henkilöstöllä eli töissä oli vain kaksi henkilöä. Suuremmista kokonaisuuksista Huvilivikaarnevaali ja suurin osa puistokonserttisarjasta jouduttiin perumaan, samoin merkittävä osa Kulttuuripolun ja KulttuuriKamelin kokonaisuuksista peruuntui. Syyskaudella pystyttiin toteuttamaan pienempiä, rajattuja tapahtumia sekä testattiin joitakin soveltavia palveluja, kuten striimattuja konsertteja ja digitaalista satuseikkailua varhaiskasvatuksen puolelle. Kotiseutu- ja kulttuuriperintötyön puitteissa järjestettiin muutamia opastettuja kulttuurikävelyjä rajatuin osallistujamäärin. Kulttuurivierailut ikäihmisten palveluyksiköissä olivat kiellettyjä maaliskuun puolesta välistä vuoden loppuun saakka. Rajoitukset vaikuttivat myös yhteistyöhön kolmannen sektorin ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa, koska suuri osa tapahtumista peruuntui. Koronarajoitusten vaikutusten vuoksi tulotavoitteet, tapahtuma- ja osallistujamäärätavoitteet eivät toteutuneet. Myös toimintakulut jäivät pienemmiksi. Yleisten kulttuuripalveluiden tapahtumissa oli yhteensä 10 947 kävijää, joka on noin kolmannes normaalivuoden kävijämäärästä.

Kaupunginorkesterin kaikki tapahtumat peruttiin välillä 13.3.-31.7. jolloin noin puolet kevätkauden kausikonserteista jäi tekemättä. Kesältä peruuntui kolme festivaaliesiintymistä. Muusikoiden palkanmaksu keskeytettiin ajalle 16.4.-13.5.2020. Orkesteri keskittyi sulun aikana verkkosisältöjen kehittämisen ja nuotiston järjestämiseen. Kesäkuussa julkaistiin ensimmäiset omana tuotantona tehdyt videot Youtubeen. Konserttitoiminta pääsi jatkumaan erityisjärjestelyillä syyskaudella 2020, jolloin yhtä vaille kaikki suunnitellut kausikonsertit pystyttiin järjestämään. Koko syksyn konserttikausi striimattiin ja yleisöä voitiin ottaa Mikaeliin erityisten turvajärjestelyjen myötä. Joulukuussa tulleiden uusien rajoitusten myötä yleisöä ei voitu saliin ottaa ja Beethoven 250-vuotta juhlakonsertti jouduttiin lopulta perumaan kokonaan rajoitusten vuoksi. Orkesteri sai valtion korona-avustusta 12000 €, jonka turvin syksyn striimaukset pystyttiin tekemään. Mikkelin kaupunginorkesteri oli ensimmäinen suomalainen orkesteri, joka toteutti konserttikauden maksullisina internetlähetysinä. Näin lähetyksiä seurasi yhteensä n. 600 kuulijaa Mikaelissa olleen yleisön lisäksi. Verkkolähetysten myötä orkesteri sai näkyvyyttä ja kiitosta Suomessa ja kansainvälisesti. Helsingin Sanomat ja Huvudstads Bladet kirjoittivat mm. Arvostelun Saimaa Sinfoniettan konsertista marraskuussa verkkolähettyksen ansiosta. Kaikki kausikonserttien ulkopuoliset esiintymiset (kulttuuripolku, tilauesiintymiset, ilmaistapahtumat) peruttiin. Näiden peruminen vaikuttaa merkittävästi orkesterin tapahtuma- ja kuulijamääriin. Tuloja ja jäi saamatta merkittävästi mutta samalla myös toimintakuluja jäi toteutumatta.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Taide, kulttuuri ja tapahtumat tulosalueen toimintatuotot ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden noin 78 000 eurolla. Ylitys selittyy suurelta osin museoiden saamista avustuksista, joita kertyi 39 400 euroa sekä orkesterin saamista korona-avustuksista 22 000 euroa. Lisäksi museoiden toimintatuotoksi kirjautui vanhoja Museokorttitalityksiä sekä loppuvuodesta vuoden 2020

Museokorttitalityksiä. Toimintakulut alittuivat 412 000 eurolla. Toimintakate toteutui muutettuun talousarvioon nähden 83,27 – prosenttisesti.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Syrjäytymisen ehkäisy	Maksuttomat tapahtumat ja teemapäivät	Kävijämäärät.	Yleisten kulttuuripalveluiden maksuttomien tapahtumien kävijämäärä 10 947. Kaupunginorkesterin ja Mikke Ry:n puistokonsertti 15.8. keräsi 500 kuulijaa. Muut maksuttomat tapahtumat peruttiin.
	Aktiivinen arki ja muut vapaa-ajatoimintoihin kannustavat tapahtumat	Kävijämäärät.	Aktiivinen arki –tapahtuma jouduttiin perumaan.
	Palvelujen saavutettavuuden parantaminen digitaalisilla palveluilla ja digiopastuksella.		Kaupunginorkesterin striimauskonsertit ja youtube-videoinnit lisääntyivät merkittävästi.
	Meiän Mikkeli –hankkeen kautta syntyvät eri-ikäisille kohdentuvat osallisuuden edistämismallit	Tuensiirtohankkeiden tavoitteiden saavuttaminen ja osallistujamäärät.	
Kulttuuripalveluiden käyttö	Museo, kävijämäärätavoite 36 150. Kulttuuripalveluiden käyttö: kävijämäärät omissa ja muiden kanssa yhteistyössä järjestetyissä tapahtumissa 35 000. Kävijämäärä tapahtumissa, joihin myönnetty kohdeavustusta 20 000. Säännöllistä toiminta-avustusta saavien kävijä / osallistujamäärä 10 000 Orkesteri kuulijamäärätavoite 15 000	Kävijämäärät.	Museo 18 253 kävijää. Yleiset kulttuuripalvelut 10 947 kävijää. Kohdeavustusta saaneiden tapahtumien kävijämäärä 899. Säännöllistä toiminta-avustusta saavien osallistujamäärä 6 895. Kaupunginorkesteri fyysisiä kuulijoita 4 672 (tapahtumia 37 kpl). Verkkokonserttien katselukertoja 13 243 (tapahtumia 12 kpl).
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Julkisen taiteen edistäminen.	Julkisen taiteen poikkihallinnollisen työryhmän kokoontuu säännöllisesti.	Julkisen taiteen työryhmä kokoontui keväällä. Syyspuolella kokouksia ei ollut.
	Musiikilla on psyykkistä hyvinvointia ja aivojen toimintakuntoa ylläpitävää vaikutusta.	Kävijämäärä / erityisryhmien vierailumäärät.	Kaupunginorkesterin palvelukotikiertue tammikuussa 2020 tavoitti 415 vanhusta. Mikaelissa vieraili orkesterin toimintaan tutustumassa maahanmuuttaja- ja vammaisryhmiä. Yleiset kulttuuripalvelut järjesti Essoten palveluyksiköihin helmi-maaliskuussa kuusi musiikkivierailua, osallistujia 185.
Digitaalisten mahdollisuuksien parempi hyödyntäminen	Finna –aineiston kartuttaminen/museot.	Digitoidun aineiston määrä.	Finnassa on talletettuna 7 890 objekta.

	Tuotetaan digitaalisia näyttelyelementtejä Päämajamuseoon osana Sodan ja rauhan keskus Muistin valmistelua. Suur-Savon museon perusnäyttelyn uudistamista jatketaan tuottamalla digitaalisia näyttelyelementtejä.		Päämajamuseo avataan yhdessä Sodan ja rauhan keskus Muistin kanssa 29.4.2021. Päämajamuseon perusnäyttelyä on uudistettu kahdessa näyttelyhuoneessa digitaalisilla näyttelyelementeillä. Kaupunginorkesteri toteutti 12 verkkokonserttia, joita katsottiin vuonna 2020 yli 13 000 kertaa. Orkesteri toteutti syksyllä kaikki Taiteilijavarti-haastattelut youtuben välityksellä. Konserttien käsiohjelmat jaettiin myös sähköisesti ladattavina versioina. Yleiset kulttuuripalvelut testasi soveltavaa palvelutuotantoa ja järjesti kolme striimattua koko perheen konserttia sekä digitaalisen Satuseikkailu -kokonaisuuden. Lisäksi järjestettiin muutamia live-verkkotapahtumia.
--	---	--	--

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Elinvoimaisuus			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Matkailun edistäminen	Muistin toteuttaminen	Muisti avautuu keväällä 2021	Muisti avataan 29.4.2021.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Painopiste: Matkailu, vapaa-ajanasuminen, kulttuuri ja liikunta sekä niihin liittyvä tapahtumatuotanto			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toetuma 31.12
Mikkelin vahvuuksien täysimääräinen hyödyntäminen ja brändin rakentaminen	Laadukkaiden tapahtumien, konserttien ja näyttelyiden järjestäminen.	Kävijämäärät.	Museo 18 253 kävijää. Yleiset kulttuuripalvelut 10 947 kävijää.
	Mikaelissa on yksi Suomen parhaista konserttisaleista ja orkesterin toiminta parantaa Mikaelin tunnettuutta ja brändiä. (tuottaja, intendentti)	Mikaelin kanssa tehtävän markkinoinnin kehittäminen.	Orkesterin verkkolähetykset lisäsivät orkesterin näkyvyyttä Suomessa ja kansainvälisesti. Markkinointiyhteistyötä kehitetty Mikaelin kanssa, mutta korona esti suunnitelmien toteuttamisen.
Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toetuma 31.12
Kaupunkiorganisaation markkinoinnin ja viestinnän viestien ja visuaalisen ilmeen yhtenäistäminen	Orkesteri ottaa elementtejä kaupungin visuaalisesta ilmeestä käyttöön, mutta säilyttää silti oman		On otettu.

	tunnistettavan ilmeensä. (nuotistonhoitaja-tuottaja, viestintätiimi)		
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Kaupunginorkesterin laatu tunnetaan jo nyt Suomen musiikkitoimijoiden keskuudessa. Tunnettuuden lisäämistä suuren yleisön keskuudessa lisäävä laadukkaalla tuotannolla ja levytyksillä.	Levytysten ja laadukkaiden vierailijoiden saaminen. Riittävä rahoitus.	Laadukkaat verkkolähetykset kerääneet kiinnostusta, kiitosta ja näkyvyyttä laajasti.
	Mikkelin orkesterin vierailutoiminta valtakunnallisesti.	Laadukkaat orkesterivierailut Suomessa.	Korona esti orkesterin suunnitellut vierailukonsertit pl. Saimaa Sinfonietta – konsertit.
Tapahtumat	Orkesteri tuottaa monipuolista konserttitoimintaa eri puolilla Mikkeliiä. Ohjelmasuunnittelulla pyritään saavuttamaan mahdollisimman laaja yleisö.	Yleisölähtöisen konserttiohjelman toteuttaminen.	Korona perui lähes kaikki orkesterin ilmaiskonsertit sekä koululaisille ja lapsille suunnatut ohjelmat.
	Yhteistyö kaupungin kulttuuritoimijoiden kesken ja urheilutoimijoiden kanssa.	Taidealojen raja-aitojen rikkominen ja yhteiset projektit.	Aktiivinen arki –tapahtuma jouduttiin perumaan.

Taide, kulttuuri ja tapahtumat		TP 2019	TA 2020	TA 2020+Imr	TP 2020	Toteuma%
Hallinto yhteensä						
Hallinto, menot yhteensä	€	28 442	17 900	17 900	14 307	79,9 %
Hallinto, tulot yhteensä	€	0	0			
Hallinto, netto	€	28 442	17 900	17 900	14 307	79,9 %
Muu kulttuuritoiminta						
Asiakkaat, kpl	kpl	52 505	35 000	35 000	10 947	31,3 %
Menot	€	608 572	664 900	629 900	442 140	66,5 %
Tulot	€	-54 107	-97 500	-500	-770	0,8 %
Netto	€	554 465	567 400	629 400	441 370	77,8 %
Museot						
Museot, käynnit	kpl	37 472	36 150	36 150	18 253	50,5 %
Näyttelyiden määrä	kpl	12	12	12	10	83,3 %
Tallenteiden määrä	kpl	48 461	48 481	48 481	61 649	127,2 %
Sijoitettavien teosten määrä	kpl	749	706	706	685	97,0 %
Menot	€	1 298 530	1 425 100	1 425 100	1 291 700	90,6 %
Tulot	€	-135 797	-112 000	-84 000	-158 271	188,4 %
Netto	€	1 162 733	1 313 100	1 341 100	1 133 429	84,5 %
Orkesteritoiminta						
Orkesterin konsertit ja esitykset	kpl	91	90	90	37	41,1 %
Kuulijoiden määrä	kpl	18 546	15 000	15 000	4 672	31,1 %
Menot	€	1 022 126	1 020 600	1 020 600	933 118	91,4 %
Tulot	€	-94 000	-117 500	-75 200	-79 111	105,2 %
Tulot% menoista	%	9,2	11,5	7,3	8,1	111,0 %
Netto	€	928 126	903 100	945 400	854 007	94,6 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Yleisissä kulttuuripalveluissa ei ollut tapahtumatoimintaa ajalla 15.3.-30.6. koronapandemiaan liittyvien rajoitusten vuoksi, lisäksi loppuvuoden suuret tapahtumakokonaisuudet jouduttiin perumaan. Maksulliset tapahtumat kuuluivat peruutettujen joukkoon, joten tulotavoitteet eivät ole toteutuneet. Emme voineet käyttää Hulivilikarnevaaleille saatua 10 000 euron avustusta, koska tapahtuma jouduttiin perumaan. Tapahtumien peruuntumisen vuoksi myös toimintakulut alittuivat. Yleisissä kulttuuripalveluissa oli palkanmaksun keskeytykset kulttuurituottajalla ajalla 3.4.-17.5. ja Hulivilikarnevaalin määräaikaisella tuottajalla 3.4.-15.7. Syyskaudella pystyttiin järjestämään pienempiä, rajattuja sekä sovellettuja tapahtumia, kuten striimattuja konsertteja ja digitaalinen satuseikkailu. Yleisten kulttuuripalveluiden kaikki 253 pienempää tapahtumaa olivat maksuttomia ja niissä oli kävijöitä yhteensä 10 947. Kävijämäärä oli noin kolmannes normaalin vuoden kävijämäärästä. Mikkelin kaupungin museoiden kaikki yleisökohteet olivat suljettuna ja tapahtumat peruutettu koronaepidemian vuoksi 15.3.-30.6. Museoiden avoinnapiutoon osallistuva henkilökunta oli lomautettuna ajalla 19.5.-15.6. neljän viikon ajan. Mikkelin 12. kuvitustriennalen ajankohtaa siirrettiin kahdella kuukaudella kesäkuun alusta elokuun alkuun. Triennale aukesi yleisölle 8.8. Syksyllä koronan toisen aallon vuoksi kaikki yleisötapahtumat, kuten Museoiden yö, peruutettiin. Museoiden kävijämäärä jäi noin puoleen edellisvuodesta. Kävijöitä eri museokohteissa oli yhteensä 18253. Kaupunginorkesterin kaikki tapahtumat peruttiin välillä 13.3.-31.7. jolloin reilu puolet tapahtumista jäi tekemättä. Muusikoiden palkanmaksu keskeytettiin ajalle 16.4.-13.5.2020. Konserttitoiminta pääsi jatkumaan erityisjärjestelyillä syyskaudella 2020, jolloin yhtä vaille kaikki suunnitellut kausikonsertit pystyttiin järjestämään. Koko syksyn konserttikausi striimattiin ja yleisöä oli Mikaelissa joulukuun konsertteja lukuun ottamatta. Orkesteri sai valtion korona-avustusta 12000 €, jonka turvin striimaukset pystyttiin tekemään. Kaikki kausikonserttien ulkopuoliset esiintymiset (kulttuuripolku, tilausesiintymiset, ilmaistapahtumat) peruttiin. Näiden peruminen vaikuttaa merkittävästi orkesterin tapahtuma- ja kuulijamääriin. Tuloja ja jäi saamatta merkittävästi mutta samalla myös toimintakuluja jäi toteutumatta. Orkesteri teki 12 verkkokonserttia, joiden katsojamäärä on yli 13000.

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Elinikäinen oppiminen ja osallisuus

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkeusolosuhteiden hallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Tulosalue vastaa kansalaisopiston ja kirjastopalvelujen tuottamisesta sekä vaikuttamistoimielinten ja osallisuuden tukemiseen liittyvistä avustuksista.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Kansalaisopiston kevätlukukausi keskeytettiin koronavirusepidemian takia kaupungin poikkeusolojen johtoryhmän päätöksellä 14. maaliskuuta ja määräaikaiset tuntiopettajat irtisanottiin 16. maaliskuuta. Osa kieltenopetuksesta ja lasten ja nuorten taiteen perusopetukseen liittyvästä kuvataideopetuksesta hoidettiin loppukevään aikana etäopetuksena. Lisäksi taiteen perusopetukseen liittyvää musiikin yksilöopetusta jatkettiin toukokuun 13. päivän jälkeen, kun koulutkin aloittivat jälleen toimintansa. Syyslukukaudella osa kursseista alkoi koronarajoitusten takia kaksi viikkoa suunniteltua myöhemmin. Lisäksi lukukausi keskeytyi koronan takia marraskuun lopussa ja osa kurssikerroista ja alkusyksyn korvauserroista jäi pitämättä. Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustuntimäärä oli syksyn aikana selvästi normaalia pienempi. Vähennykset selittyvät mitä todennäköisimmin koronatilanteella. Asiakkaat eivät ilmoittautuneet kursseille entiseen malliin, koska oli epävarmaa, pystytäänkö kurssitoimintaa aloittamaan tai viemään loppuun.

Aluejohtokunnille valmisteltiin uutta lähidemokratiamallia, jota ei lopulta hyväksytty esitetystä muodosta. Kaupunginvaltuusto päätti kuitenkin siirtää aluejohtokunnat vuoden 2021 aikana kaupunkiympäristölautakunnan alaisuuteen.

Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat toimineet vaikuttamistoiminnassa aktiivisesti muun muassa antamalla lausuntoja rakennushankkeisiin, kaupunkisuunnitteluun ja esteettömyyteen. Aktiivisesti on tehty myös kannanottoja ja aloitteita ajankohtaisiin erityisryhmiä koskeviin palveluihin ja suunnitelmiin.

Kirjastoissa kokonaislainaus nousi varsin hyvälle tasolle poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta, esimerkiksi e-kirjalainoissa nousua 39 % edelliseen vuoteen verrattuna. Valtioneuvoston päätöksellä kirjastot olivat keväällä kaksi kuukautta suljettuina ja sulun jälkeinen avaaminen tapahtui ohjeistusta noudattaen asteittain - tämä vaikutti kävijämääriin. Koronan takia tapahtuma-, ryhmä- ja opastustoimintaa pystyttiin järjestämään hyvin rajoitetusti, rajoitukset vaikuttivat myös koulun ja kirjaston Kirjastopolku-yhteistyöohjelman toteuttamiseen.

Palveluverkossa tapahtui merkittäviä muutoksia, kun kolme lähikirjastoa koskevat lakkautuspäätökset pantiin toimeen. Kalevankankaan, Lähemäen ja Rantakylän kirjastojen kokoelmien (60 000 nidettä) läpikäynti, siirrot ja poistot sekä kirjastotilojen tyhjennys, olivat henkilökunnalle iso voimainponnistus. Elokuussa aloitti toimintansa uusi palvelumuoto, liikkuvat kirjastopalvelut, johon siirrettiin kaksi työntekijää kirjaston muista tehtävistä. Tavoiteorganisaation mukaiset henkilöstösäästöt toteutettiin, kun eläköityneiden ja muista syistä poisjääneiden tehtäviä ei täytetty. Otavan ja Suomenniemen kirjastojen palveluaikaa supistettiin. Otavan kirjastoon asennettiin omaoimikäytön mahdollistava automatiikka.

Kirjaston digiloikka vauhdittui koronarajoitusten myötä ja palveluja siirrettiin mahdollisuuksien mukaan verkkoon. Verkkopalvelujen saavutettavuutta parannettiin avaamalla seudullinen chat-palvelu Lumme-Finna-verkkokirjastossa. Chat-palvelussa kirjastohenkilökunta vastaa asiakkaiden kysymyksiin arkipäivinä. Verkossa toimiva lukuneuvoja-palvelu aloitti toimintansa. Koululaisten kirjavinkkauksia toteutettiin verkon välityksellä sekä kokeiltiin verkkosatutunteja ja -kirjakeskusteluja. Elinikäisen oppimisen ja osallisuuden tulosalue jaettiin toimintavuoden aikana osana sivistystoimen organisaatiouudistusta kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalueeksi ja kirjaston tulosalueeksi. Samassa yhteydessä nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti siirtyivät nuorisopalveluiden tulosalueelle.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Koronavuodesta huolimatta koko tulosalueen tulo-odotukset ylittyivät suhteessa muutettuun talousarvioon. Toisaalta voi todeta, että menot alittuivat selvästi koronavuoden takia.

Kansalaisopiston toiminnassa jäätii alkuperäisistä tulo-odotuksista, mutta koronan aiheuttamat toiminnan supistukset tuottivat myös säästöjä. Toiminnallisiin tavoitteisiin ei koronan takia kuitenkaan päästy. Opiston toimintakate oli arvioitua parempi. Henkilöstökuluja säästyi runsaat 100 000 euroa. Palveluiden ostoissa ja vuokrissa menot jäivät yhteensä noin 45 000 alle budjetoidun. Lisäksi valtio kompensoi koronan aiheuttamia lisäkustannuksia noin 47 000 eurolla. Toimintakate oli noin 160 000 euroa odotettua parempi.

Kirjastojen toimintakate jäi talousarvioon nähden positiiviseksi. Henkilöstökuluissa tuli säästöä, kun tavoiteorganisaation mukaisesti eläköityneiden ja irtisanoutuneen (yhteensä 4,5 htv) tehtäviä ei täytetty. Lisäksi 11 henkilöä oli neljän viikon ajan palkanmaksun keskeytyksellä valtioneuvoston päätöksellä tapahtuneen kirjastojen sulkemisen vuoksi. Säästö henkilöstökuluissa oli yhteensä 185 000 euroa. Koronapandemia aiheuttamien toiminnallisten muutosten vuoksi palvelujen ostot eivät toteutuneet suunnitellusti. Kirjaston tulo-odotusta korjattiin alaspäin 70 000 eurolla koronasta aiheutuneiden muutosten vuoksi, mutta tulot ylittyivät 44 000

eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna. Kirjastolle myönnetyt irtaimen investointimäärärahat käytettiin suunnitellusti liikkuvien kirjastopalvelujen perustamiskustannuksiin (20 000 euroa) ja Otavan kirjaston omatoimivarusteluun (15 000 euroa).

OHJELMAKORTIT

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Syrjäytymisen ehkäisy	Kirjaston kaiken toiminnan tavoitteena on syrjäytymisen ehkäisy luku- ja kansalaistaitojen kautta. Kansalaisopiston kaikki toiminta ehkäisee syrjäytymistä.	Tavoitteen kuvaamiseen ei ole olemassa mittaria.	Toteuman kuvaamiseen ei ole olemassa mittaria. Kirjastokäynnit: 214 045.
	Uusille urille – nuorten työelämätaitojen vahvistaminen –ESR-hanke yhteistyössä XAMKin, ESEDUn ja SAMIEDUn kanssa. Huomiota kiinnitetään nuorten syrjäytymisen ehkäisyn näkökulmasta kahteen keskeiseen nivelvaiheeseen. Hankkeen päätavoitteena on edistää eteläsavolaisten nuorten koulutukseen ja työelämään kiinnittymistä ja sitä kautta vahvistaa heidän asemiaan ja aktiivisuuttaan työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa.	Hankkeessa syntyneiden oivallusten vieminen käytäntöön.	Mikkelin seutukirjasto toteutti: - monilukutaitoja edistävän pakopelin, -Lumme-Finna verkko-kirjaston tiedonhakemisen opastusviedon -medialukutaidon testin -tietopankin medialukutaitoa kehittävistä menetelmistä 2. asteen opettajien käyttöön
Kumppanuustalo-toimintamalli	Kumppanuusmallin valmistelu yhteistyössä kolmannen sektorin, maakunnan ja ESSOTE:n kanssa. Valmistelua varten haetaan hanketta (hakijana Estery ry). Toimintamallilla edistetään julkisen ja kolmannen sektorin tiivistä yhteistyötä.	Hankerahoitus saatu. Hankkeen toiminta käynnistetty.	Hanke (Olet mukana –hanke) on käynnissä ja tekee yhteistyötä muiden osallisuushankkeiden kanssa. Osallisuutta edistetään kaupungin ja useiden osallisuushankkeiden yhteistyönä. Tavoitteena on pysyvien käytäntöjen muodostaminen esimerkiksi osallistavaan budjettiin. Marraskuussa tehtiin valtuustoaloite lähidemokratiamallin tekemiseksi kaupunginosaseuroja varten. Valmistelu siirtyi vuoden 2021 puolelle.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Sosiaaliset kohtaamiset mahdollistava sisältötyö: satutunnit, lukupiirit, klassikkolukupiiri, taidemusiikkiklubi, kevyen musiikin klubi, sanataidepajat, babykino, Nuorten naisten kirjoituspiiri, lukukoiratoiminta, lukuneuvoja lanseerataan. Kansalaisopiston kurssitoiminta on	Osallistuneiden määrä Kansalaisopiston opiskelijakyselyt	475 Verkossa toimiva lukuneuvoja-palvelu lanseerattiin. Opiskelijakyselyä ei keväällä 2020 tehty, koska koronapandemia keskeytti lukuvuoden jo maaliskuun puolivälissä.

	perinteisesti lisännyt osallisuuden kokemuksia ja tarjonnut monia muitakin hyvinvointia lisääviä elementtejä kurssilaisille. Kansalaisopisto tekee järjestöjen kanssa monenlaista yhteistyötä ja edistää sitäkin kautta osallisuutta ja toimijuutta.		
	Pienennämme digikuilua ja edistämme nyky-yhteiskunnassa tarvittavien kansalaistaitojen osaamista yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa (ESTERY ry:n vertaisopastukset, kirjaston järjestämät tietotunnit)	Opastusten määrä Osallistujien määrä	Tietotunnit: 19 kertaa / 61 osallistujaa Nettiopastus: 20 kertaa/267 osallistujaa
	Osallistavan budjetoinnin kokeilujen jatkaminen ja sopivien mallien löytäminen	Osallistavalla budjetoinnilla jaettu raha euroina Osallistavan budjetoinnin hankkeiden määrä	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen kiinteäksi osaksi kaupungin toimintaa on vielä kesken. Asian valmistelua jatketaan osallisuussuunnitelman mukaisesti vuoden 2021 aikana.

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Kansalaislähtöisen toiminnan mahdollistaminen	Kirjasto tarjoaa tiloja kuntalaisten omaehtoiseen toimintaan. Myös kansalaisopisto tarjoaa tiloja järjestöjen ja kaupungin asukkaiden käyttöön. Myös opiston omat tapahtumat ja harrastusryhmät tukevat tavoitetta. Kumppanuusmallin kehittäminen antaa lisää mahdollisuuksia kansalaislähtöisyyden tukemiseen.	Varausten määrä	Mikkeli-sali: 28 varausta Neuvotteluhuone: 92 varausta Tutkijahuoneet: 8 varaajaa/320 päivää varattuna. Kansalaisopisto vuokraa tiloja järjestöille niin paljon kuin oma lukujärjestys antaa myöten. Tilojen käyttöaste on erittäin korkea. Kaupungin koronarajoitusten takia ulkoiset toimijat eivät enää joulukuussa voineet käyttää kaupungin tiloja.
	Omatoimiajan lisääminen kirjastoissa	Omatoimiajan määrä tunteina	Itsepalvelutunnit: 862 Omatoimitunnit: 5 654 Koronapandemian vuoksi omatoimiaikaa oli rajoitettava merkittävästi.

2. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Palvelujen digitalisointi	Kansalaisopiston netti-ilmoittautumisten suhteellinen määrä lisääntynyt joka vuosi. Myös kurssien netissä maksaminen on ollut pitkään mahdollista ja lisääntynyt koko ajan. Myös		Netti-ilmoittautumisten määrä on vuosi vuodelta lisääntynyt, samoin kurssien netissä maksaminen. Nettikurssien määrä on pysynyt suurin piirtein

	nettikurssien määrä on vuosi vuodelta lisääntynyt.		ennallaan eikä niiden jatkuva lisääminen ole tavoitteena.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Kestävä kehitys on koko ajan mukana opiston toiminnassa ja myös kurssitarjonnassa. Esimerkiksi kierrätysmateriaaleja käyttävien käden taitojen kurseja on lisätty.	Kestävään kehitykseen kytkeytyvien kurssien määrä.	Kestävä kehitys otetaan huomioon opiston kaikessa toiminnassa. Toteumalle ei ole selkeää mittaria.

3. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12.
Korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyö	Osa kansalaisopiston kursseista hyväksytään opintosuorituksiksi Mikkelin lukiossa ja Etelä-Savon ammattiopistossa. Kumppanuustalon kautta oppilaitosyhteistyö lisääntyy, kun opiskelijat voivat saada harjoittelupaikkoja kumppanuustalosta.	Tavoitetasoa ei tarvitse määrittellä, kyse on tärkeästä lisäpalvelusta.	Toteuma ei ole seurannassa.

Vapaa sivistystyö		TP 2019	TA 2020	TA 2020+lmr	TP 2020	Toteuma%
Vapaa sivistystyö, opiskelijat	<i>kpl</i>	5284	5 500	5 500	4 546	82,7 %
€ / opiskelija*	<i>€/opiskelija</i>	344	357	348	386	110,9 %
Opetustunnit	<i>kpl</i>	21423	21 200	21 200	17 343	81,8 %
€ / opetustunti*	<i>€/opetustunti</i>	85	93	90	101	112,2 %
Kurssilaisia	<i>kpl</i>	10888	10 000	10 000	6 176	61,8 %
€ / kurssilainen*	<i>€/kurssilainen</i>	167	196	191	284	148,7 %
Menot	€	1 816 434	1 929 900	1 914 900	1 756 769	91,7 %
Tulot	€	-481 183	-520 000	-370 000	-362 413	97,9 %
Netto	€	1 335 251	1 409 900	1 544 900	1 394 356	90,3 %

TA2020 luvut sisältävät hallinnon kustannukset

Kirjastopalvelut		TP 2019	TA 2020	TA 2020+lmr	TP 2020	Toteuma%
Pääkirjasto						
Pääkirjasto, lainat	<i>kpl</i>	461 481	470 000	470 000	410 331	87,3 %
Käynnit	<i>kpl</i>	380 314	415 000	415 000	276 675	66,7 %
Menot	€	2 245 824	2 362 900	2 362 900	2 314 402	97,9 %
Tulot	€	-466 305	-441 800	-371 800	-435 479	98,6 %
Netto	€	1 779 519	1 921 100	1 991 100	1 878 923	94,4 %
Lähikirjastot						
Lähikirjastot, lainat	<i>kpl</i>	288 233	74 000	74 000	164 874	222,8 %
Käynnit	<i>kpl</i>	195 508	62 000	62 000	90 891	146,6 %
Menot	€	1 372 515	1 299 800	1 299 800	1 024 388	78,8 %
Tulot	€	-19 729	-20 000	-20 000	-10 124	50,6 %
Netto	€	1 352 786	1 279 800	1 279 800	1 014 264	79,3 %
Kirjastot yhteensä						
Kirjastot yhteensä, lainat	<i>kpl</i>	750 033	544 000	544 000	575 205	105,7 %
Käynnit	<i>kpl</i>	575 822	477 000	477 000	367 566	77,1 %
Menot	€	3 273 672	3 320 000	3 320 000	3 040 869	91,6 %
Tulot	€	-481 534	-456 400	-386 400	-442 906	114,6 %
Netto	€	2 792 138	2 863 600	2 933 600	2 597 963	88,6 %
Kirjastopalvelut yhteensä						
Toiminnan menot yhteensä	€	3 760 786	3 717 800	3 717 800	3 400 538	91,5 %
Toiminnan tulot yhteensä	€	-577 968	-519 000	-449 000	-493 001	109,8 %
Netto	€	3 182 818	3 198 800	3 268 800	2 907 537	88,9 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Vapaa sivistystyö: opiskelija- ja kurssilaismäärissä jäätin selvästi tavoitteesta, mikä selittyy koronan aiheuttamilla toiminnan keskeytyksillä ja epävarmuudella. Myös kalenterivuoden kokonaistuntimäärä oli selvästi edellisvuotta alhaisempi ja jäi tavoitteesta. - Kirjastopalvelut: Kokonaislainaus oli ennakoitua suurempi ja etenkin lähikirjastojen lainaus oli hyvällä tasolla. Kirjastokäynneissä jäätin talousarvion luvuista, koska kirjastot olivat suljettuina 2 kuukautta, lisäksi sekä palveluajoissa että omatoimijajoissa oli supistuksia. Koronatilanteesta johtuvia rajoituksia oli yhtäaikaisten kävijöiden määrän rajoittaminen sekä se, ettei kirjastoissa voinut oleskella vaan ohjeistuksena oli pika-asiointi.

TA2020 luvut eivät sisällä hallinnon kustannuksia

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda toimintamahdollisuuksia ja tukea monipuolista liikunta- ja nuorisotoimintaa, edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea nuorten kasvua, kehitystä ja kansalaisvalmiuksia.

Liikunta- ja nuorisopalvelut edistää palveluillaan ja rakennetulla ympäristöllä asukkaiden hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymiskehitystä. Monipuolinen nuorisotyö, liikuntapaikkatarjonta ja liikunnan ohjaus kannustavat kuntalaisia ohjattuun ja omaehtoiseen toimintaan. Liikuntapaikkarakentaminen ja jo olemassa olevien liikuntapaikkojen kunnostaminen paremmin nykyvaatimuksia vastaaviksi lisää kuntalaisten liikkumista. Tällainen vaikutus on esimerkiksi lähiliikuntapaikkojen perusparannuksella.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Liikuntastrategian teossa on kuultu laajasti kuntalaisia ja sidosryhmiä kuten urheiluseuroja. Näiden kuulemisten tulokset otetaan vahvasti mukaan strategian tekemiseen. Eteläisen aluekoulun suunnittelussa on sisä- ja ulkoliikuntaolosuhteisiin laadittu vaatimuksia ja toiveita. Koronapandemian ja siitä johtuvien rajoitusten vuoksi senioritoiminta on ollut vuonna 2020 selkeästi vähäisempää kuin edellisenä vuotena. Sisäliikuntaa on korvattu mahdollisuuksien mukaan ulkoliikunnalla. Vertaisohjaajien koulutuksia pidettiin suunnitelmien mukaan mutta ryhmätoimintaa ei voitu järjestää. Koululaiskilpailuja järjestettiin vuoden aikana ainoastaan kahdet. Hanke- ja Valttitoiminnan kautta lapsia ja nuoria ohjattiin liikunnan pariin. Harrastustuki 2020 –hankkeessa jaettiin 20 000 euroa seurojen kautta lasten harrastustoiminnan tukemiseen. IIK! Mikä meno -toimintaa pystyttiin koronapandemian vuoksi järjestämään vain osittain.

Liikuntapaikkoja kunnostettiin suunnitelmien mukaisesti. Urpolan jääkaukalo uusittiin, ulkoilureittejä ja kenttiä kunnostettiin, Kalevankankaan kuntoportaiden ja jalkapallohallin rakentaminen alkoi. Vanhan jalkapallohallin tekonurmi siirrettiin Rantakylän hiekkakentälle, Rantakylän koulun viereen.

Nuorisopalvelut on koronavuoden aikana tuottanut nuorille palveluja monin tavoin: digitaalisesti, yksilö- ja ryhmäkohtaamisina, luonto- ja liikuntatoimintana ja nuorten osallisuuden tukemisena. Koronatilanteen vuoksi nuorisotilat olivat kevätkuukaudet suljettuina, jolloin alueellisessa nuorisotyössä siirryttiin pikaisesti digitaalisille alustoille ja jalkautumiseen. Nuorisotapahtumien järjestäminen ei ole ollut mahdollista ja nuorisotiloilla on ollut kävijämäärärajoituksia, joten alueellisen työn kävijämäärät ovat totuttua pienemmät. Etsivässä nuorisotyössä nuorisolain mukaiset ilmoitukset ja yksittäiset tapaamiskerrat lisääntyivät huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Syksyllä järjestettiin nuorisovaltuustovaalit kaudelle 2021 – 2022. Nuorisotyö ilmastotoivon rakentajana –hanke aloitettiin heinäkuussa 2020.

Talouden toteutuminen ja olennaiset poikkeamat

Koko tulosalueen osalta toimintatuotot jäivät noin 100 000 euroa alle muutetun talousarvion ja toimintakulut noin 675 000 euroa alle talousarvion. Liikuntapalveluiden toimintatuotot olivat noin 715 000 euroa ja toimintakulut noin 6 474 000 euroa. Toimintakate oli – 5 758 000 euroa.

Liikuntapalveluissa koronapandemia ja sen aiheuttamat rajoitukset liikuntapaikkojen aukioloissa näkyivät selkeästi pienentyneinä toimintatuottoina. Tuotot jäivät vielä noin 50 000 euroa alle muutetun talousarvion. Mutta myös toimintakulut jäivät noin 453 000 euroa muutettua talousarvioita pienemmiksi. Henkilöstökulut jäivät noin 219 000 euroa alle talousarvion. Tähän vaikuttivat sekä koronarajoitukset ja niihin liittyvät henkilöstön lomautukset ja uimahalleilla toimivien määräaikaisten vähäisempi tarve sekä organisaatiomuutos ja sen nivelvaihe sekä toteutuneet henkilöstövähennykset. Koronapandemia aiheutti sen, etteivät urheiluseurat pystyneet järjestämään ohjaustoimintaa, tapahtumia ja kilpailuja suunnitellusti, jolloin myös avustushakemuksia oli vähemmän. Liikunta-avustuksia jaettiin noin 60 000 euroa alle talousarvion. Koronan aiheuttamat rajoitukset rajoittivat kokonaisuudessaan toimintaa niin, että myös palvelujen ostot jäivät noin 171 000 euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 29 000 euroa ja muut toimintakulut noin 69 000 arvioita pienemmiksi. Sen sijaan vuokrien osalta kulut ylittyivät noin 95 000 eurolla. Liikuntapalveluiden toimintakate oli noin 400 000 euroa muutettua talousarviota parempi. Nuorisopalveluiden toimintatuotot olivat noin 149 000 euroa ja toimintakulut noin 1 318 000 euroa. Toimintakate oli - 1 169 000 euroa.

Nuorisopalveluiden toimintatuotot alittuivat noin 51 000 euroa. Tuet ja avustukset alittuivat noin 34 000 euroa, vuokratuotot alittuivat noin 3000 euroa ja muut toimintatuotot alittuivat noin 14 000 euroa. Tukien ja avustusten alittuminen johtuu siitä, että hankkeisiin saatuja tukia voitiin siirtää arvioitua enemmän seuraavalle vuodelle. Toimintatuottoja ei kertynyt, koska tapahtumia ym. maksullista toimintaa ei voitu järjestää. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 221 000 euroa. Henkilöstökulut ylittyivät noin 19 000 euroa, palvelujen ostot alittuivat noin 90 500 euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat alittuivat noin 40 700 euroa, avustukset alittuivat noin 12 000 euroa, vuokrat toteutuivat suunnitellusti ja muut toimintakulut alittuivat noin 86 000 euroa. Kulujen alittumista selittää suurelta osin koronapandemia: tapahtumia, retkiä, matkoja, koulutuksia, kulttuuritoimintaa, esiintymisiä jne. voitiin järjestää vain rajallisesti ja pääosin verkossa, joten toimintoihin liittyvät kulut jäivät suurimmalta osin pois. Koska nuorisojärjestöt eivät myöskään voineet järjestää toimintaa, avustuksia ei juurikaan haettu. Toimintakate muodostui näin ollen noin 170 000 euroa talousarviota paremmaksi.

1. HYVÄN ELÄMÄN OHJELMA

Painopiste: Yhteisöllisyys			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Syrjäytymisen ehkäisy	Nuorisolain mukaiset ilmoitukset opiskelun, varusmiespalvelun ja siviilipalveluksen keskeyttäneistä sekä muuta kautta tulleet yhteydenottopyynnöt käsitellään, otetaan yhteyttä nuoreen ja tehdään tarvittavat toimenpiteet nuoren kanssa yhteistyössä. Kutsuntaikäisten ikäryhmä tavoitetaan kutsunnoissa ja tarvittaessa aloitetaan etsivän nuorisotyön asiakkuus.	Ilmoitusten määrä, palveluihin ohjautuminen, kutsunnassa tavoitettujen määrä	Nuorisolain mukaiset ilmoitukset 163 kpl, muualta tulleet ilmoitukset 71 kpl. Yhteydenottoja 336 nuorelle, joista toimenpiteisiin tavoitettuja 209 ja kontaktoituja 77. Kutsunnoissa tavoitettu 306 nuorta.
	Senioriliikunnan vertaisvetureiden kouluttaminen ja vertaisryhmien lisääminen.	ryhmien määrä	14 toimivaa ryhmää ennen koronapandemian aiheuttamia sulkua.
	Nuorisotyön ja nuorisotilojen huomioiminen kouluverkko ratkaisussa, alueellisen nuorisotyön vahvistaminen	Alueellisen nuorisotyön toimipisteiden määrä ja sijoittelu	Alueellisen nuorisotyön toimipisteitä oli 7: Anttola, Haukivuori, Ristiina, Otava, Kattilansilta, Rantakylä ja Starlight. Nuorisotyö on mukana Eteläisen aluekoulun suunnittelussa.
	Liikuntaseuroihin kuulumattomien lasten ja nuorten ohjaaminen liikunnan pariin	Valtti-toimintaan osallistuvien määrä, lasten ja nuorten liikuntaryhmien kävijät	Kaikki ohjaustoiminta oli suunniteltua vähäisempää koronapandemian vuoksi. Valtti-toimintaan osallistuneiden lasten määrä 5. Käyntikerrat: Soveltava nuorten sähly 115, kehitysvammaisten liikuntakerho 224, nuorten avoin kuntosali 140, satujumppa 50, IIK! 724, Liikunnallisessa nuorisotyössä oli 39 tapahtumakertaa, joissa 640 osallistujaa.
Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen	Perintörahaston käytön vakiinnuttaminen osallistavien menetelmin mikkeliäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi	Nuoret päättävät rahan käytöstä, seuranta ja tiedottaminen	Nuorisovaltuuston kautta kaupunginjohtajan päätettäväksi ei ole vuoden 2020 aikana esitetty yhtään perintörahoista myönnettävää kohdetta. Syksyllä 2020 käynnistyi Anttolan mopopajan varustelu, johon määräraha on myönnetty 2019.
	Nuorisodialogi Erasmus+ -hankkeen hakeminen vuosille 2020 – 2021: nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen ja ystävyyskuntatoiminnan kehittäminen	avustuksen määrä, toiminnan raportit	Erasmus+ -Nordic Ice-breaker –hankkeelle on myönnetty avustus (30 590 e), mutta koronatilanteen vuoksi toteutus siirtyy.
	Omatoimiseen liikuntatoimintaan	osallistujamäärä, eri lajien määrä,	Koululaiskilpailut peruttiin koko vuoden osalta kahta

	kannustaminen, eri lajeihin tutustuminen koululaiskilpailuissa ja tapahtumissa, harrastuksiin tutustumista tukevien palvelutuotteiden kehittäminen, lippuhintojen pitäminen maltillisena	yhteistyökumppaneiden määrä	alkuvuoden kilpailua lukuunottamatta. Koululaiskilpailuiden ja tapahtumien osallistujamäärä 379. Koululaiskilpailuiden ja tapahtumien lajimäärä 2. Yhteistyökumppaneiden määrä koululaiskilpailuissa ja tapahtumissa 2.
--	--	-----------------------------	---

Painopiste: Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	Aktiivinen osallistuminen poikkihallinnolliseen suunnitteluun ja kehittämiseen.	Kohentunut infrastruktuuri	Muutokset infrastruktuurissa Asumisen ja toimintaympäristön palvelualueen toteutuneiden hankkeiden kautta. Muu kehittäminen kerrottu Kävelyn ja pyöräilyn edistämisyhjän raporteissa.
Luontoympäristön, kulttuurin ja rakennetun ympäristön hyvinvointivaikutusten edistäminen	Koulu- ja vapaa-ajankäytössä olevien lähiliikuntapaikkojen ja liikuntatilojen huomiointi kouluverkkoratkaisujen yhteydessä	Koulujen yhteydessä tai lähiympäristössä sijaitsevien liikuntapaikkojen kehittämisen ja monipuolistamisen huomiointi aluekouluratkaisun yhteydessä sekä mahdollisesti uusien koulurakennusten alle jäävien liikuntapaikkojen korvaaminen	EAK –hanke kesken, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut ovat mukana suunnittelussa.

Painopiste: Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Fyysinen, psyykinen, sosiaalinen turvallisuus	Monipuoliset, laadukkaat ja helposti saavutettavat soveltavan liikunnan ryhmät aikuisille ja lapsille	ryhmien määrä	Kevät-kesä 17 Syksy 21
	Esteettömyyden ja turvallisuuden edistäminen palveluissa ja toimipaikoissa	Esteettömyyssuunnitelma tehty	Vuonna 2020 esteettömyyskartoitusta tehty Naisvuoren uimahallissa, Urheilupuistossa ja Hänninkentällä. Esteettömyyssuunnitelman päivitys jatkuu 2021. Nuorisotilojen esteettömyyskartoitusta on tehty.

1. KESTÄVÄN KASVUN OHJELMA

Painopiste: Kaupungistuminen			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Palvelujen digitalisointi	LogBook –nuorisotyön tilastointityökalun vakiinnuttaminen. Hellewi –kurssinhallintapalvelu sekä verkkoasiointi kassa- ja maksupalveluissa kehittyä ja	tilastojen kattavuus, verkkomaksaminen on mahdollista	Nuorisotyön tilastoinnissa käytetään alueellisessa nuorisotyössä Lokikirja -tilastointityökalua ja etsivässä nuorisotyössä PAREnt-järjestelmää.

	toimii sujuvasti tuottaen mm. kulunseurantatietoa.		Kehitystyö Hellewi - järjestelmän sekä verkkoasioinnin kassa- ja maksupalveluiden kanssa jatkuu yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa 2021.
Kestävä kehitys ja ilmastomuutoksen torjunta	Liikuntapaikkarakentamisessa ja -hoidossa edetään kestävän kehityksen suuntaan	Kestävän kehityksen tavoitteiden huomioiminen liikuntastrategiassa	Kestävän kehityksen tavoitteet huomioitu liikuntastrategiassa, työ jatkuu 2021 Aloitettu Nuorisotyö ilmastotoivon rakentajana – hanke 7/2020.

2. ELINVOIMAOHJELMA

Osaaminen ja TKI-toiminta			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Kalevankangas - kehittämisalusta	Jalkapallohallin rakentaminen, Kalevankankaan liikunta-alueen kehittäminen	Jalkapallohalli rakentuu, lajiolosuhteet paranevat	Rakentaminen kesken, valmistuu 6/2021

Työllisyydenhoito			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Pitkään työttömänä olleiden ja nuorten aktivoiminen, työelämävalmiuksien kehittäminen ja palkkatukityöllistäminen. Tavoitteena oikean palvelun löytäminen, koulutukseen hakeutuminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen.	Nuorten tavoittaminen, motivointi ja ohjaus työllistämistoimenpiteisiin, Olkkarin ja TE-toimiston yhteistyön lisääminen nuorten työllistämiseen liittyen.	Etsivän nuorisotyön kävijämäärä, työvoimapalveluihin ohjattujen nuorten määrä	Etsivän nuorisotyön yksilötapaamiskerrat 796. Ryhmätapaamisia 76 kertaa, joissa yhteensä 487 käyntikertaa. Ohjattu sosiaali- ja terveystoimen palveluihin 132 nuorta ja opintoihin tai työllistämiseen liittyviin toimenpiteisiin 151 nuorta.

Kaupunkimarkkinointi			
Toimenpide	Toiminnan kuvaus / vastuu	tavoite / mittari	Toteuma 31.12
Mikkelin vetovoiman ja tunnettuuden lisääminen	Laadukkaiden liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito	Liikuntapaikkojen kunnostus, koneiden ja kaluston ajanmukaisuus, liikuntasuunnitelma valmistuu	Liikuntapaikkojen kunnostusta ja koneiden ja kaluston uusimista on tehty määrärahojen ja suunnitelmien mukaisesti. Urpolan kaukalo uusittiin ja rakennettiin valmius tekojälle, vanhan jalkapallohallin tekonurmi siirrettiin Rantakylän hiekkakentälle ja kenttiä ja ulkoilureittejä kunnostettiin. Kalevankankaan kuntoportaat ja jalkapallohalli rakenteilla ja valmistuvat 2021. Liikuntasuunnitelma valmistumassa.

Liikuntapalvelut	TP 2019	TA 2020	TA 2020+lmr	TP 2020	Toteuma%
Ulkoliikunta-alueet ja liikuntareitit					
Ulkoliikunta-alueet <i>kpl</i>	114	114	114	114	100,0 %
Liikuntareitit <i>km</i>	299	299	299	299	100,0 %
Jäähallit	86				
Käyttötunnit <i>h</i>	174	7 250	7 250	6 004	82,8 %
Uimahallit					
Käynnit <i>kpl</i>	183 506	195 000	195 000	93 946	48,2 %
Liikuntatoiminta					
Liikuntatoiminta, käynnit <i>kpl</i>	26 468	30 000	30 000	8 480	28,3 %
Seura- ja järjestötoiminta					
Avustettujen seurojen määrä <i>kpl</i>	45	45	45	39	86,7 %
Liikuntapalvelut yhteensä					
Menot €	6 755 897	6 927 600	6 927 600	6 474 157	93,5 %
Tulot €	-1 142 401	-1 313 130	-766 130	-715 789	93,4 %
Tulot% menoista %	-17	-19 %	11 %	11 %	100,0 %
Netto €	5 613 496	5 614 470	6 161 470	5 758 368	93,5 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Jäähalleilla käyttötunnit vähenivät. Hallit olivat suljettuina koronapandemian vuoksi 15.3.-31.5., 8.9.2020, 14-20.9.2020. 2.12.-31.12.2020 jäähalleilla sai harjoitella ainoastaan alle 13 -vuotiaat sekä SM-tasolla urheilevat. Uimahallit olivat kiinni yleisökäyttöä ison osan vuotta. Uimahallit olivat suljettuina

TA2020 sisältävät hallinnon kustannukset

Nuorisotoiminta	TP 2019	TA 2020	TA 2020+lmr	TP 2020	Toteuma%
Nuorisotilat					
Nuorisotilat, käynnit <i>kpl</i>	15 526	22 100	22 100	10 111	45,8 %
Nuorisotoiminta					
Nuorisotoiminta, käynnit <i>kpl</i>	6 750	2 500	2 500	1 546	61,8 %
Järjestöjen nuorisotoiminta					
Avustettuja järjestöjä <i>kpl</i>	17	20	20	15	75,0 %
Nuorisotyö yhteensä					
Menot €	1 382 770	1 539 800	1 539 800	1 318 116	85,6 %
Tulot €	-233 090	-200 600	-200 600	-149 068	74,3 %
Netto €	1 149 680	1 339 200	1 339 200	1 169 048	87,3 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Nuorisotilat olivat suljettuina tapahtumatyyppinen toiminta keskeytettynä ajalla 15.3. - 31.5. koronapandemian vuoksi. Kesätoiminnot, kuten liikunnallinen SummerUrp* ja riippumatonuokut, toteutettiin pääosin ulkona. Nuorisotilat avattiin elokuussa, mutta tapahtumien järjestäminen ja tilojen osallistujamäärä oli rajoitettua. Koulunuorisotyössä oli toimintakertoja 195 ja osallistumiskertoja 6153. Poikkeusaikatoiminnoissa (jalkautuminen, ryhmäkohtaaminen,

TA2020 luvut eivät sisällä hallinnon kustannuksia

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Yhteenveto:

Kaupungin hallintosääntö ja sivistys- ja hyvinvoinnin palvelualueen toimintasääntö ohjaavat lautakunnan alaista toimintaa ja päätöksentekoa. Lautakunnan alaisessa toiminnassa noudatetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Kuitenkin riskienhallinnan sisäistämässä ”osaksi jatkuvaa arviointia” on tulosyksikkötasolla eroja. Ohjaavien dokumenttien/ohjeistuksen tunteminen, riskien tunnistaminen ja dokumentointi sekä ennakointi on saatava osaksi päivittäistä toimintaa.

Sääntöjä ja päätöksiä noudatetaan ja toiminnan tavoitteita toteutetaan ja niitä seurataan säännöllisesti. Taloutta valvotaan ja seurataan vahvistettujen ohjeiden mukaisesti ja siitä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain. Taloudelliset vastuut on jaettu siten, että asiantarkastuksesta ja hyväksynnästä vastaavat eri henkilöt. Järjestely on toiminut hyvin. Suurimmat hankinnat on kilpailutettu hankintapalveluiden avulla, ja muissa hankinnoissa on noudatettu hankintasääntöä. Sopimukset ovat ajan tasalla, ja sopimusseuranta on järjestetty. Sopimuksia on noudatettu. Henkilökunnan rekrytoinnissa on noudatettu kaupungin voimassa olevia ohjeita. Lakien ja sääntöjen mu- kaista toimintaa on tarkasteltu normaalin päätöksenteon yhteydessä.

e = Ei sovellettavissa, 1 = Heikosti, 2 = Kohtuullisesti, 3 = Melko hyvin, 4 = Hyvin				
Sisäinen toimintaympäristö ja valvontakulttuuri		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitys- toimenpiteet
Toiminta-kulttuuri	Ovatko yksikön arvot ja toimintaperiaatteet määritellyt ja toimitaanko niiden mukaisesti?	3	Kaupungilla on arvokirja, joka on otettu käyttöön 2018. On siis määritellyt, normaalia inhimillistä häilyntää. Esim. kirjastolla on lisäksi omansa.	Kaupungin arvokirja työkaluksi esim. kehityskeskusteluihin. Lumme-kirjastojen Parempaa palvelua-hankkeessa 2020 on määritellyt yhteiset arvot. Kehityskohteena on yhtenäisen asiakaspalvelukulttuurin luominen ja verkostomaiset, resurssija säästävävät työtavat.
	Arvostetaanko kehittämiskohtien tai puutteiden esille tuomista?	4	Arvojen mukaisesti avoimuutta ja luottamusta korostetaan. Käsitellään tarvittaessa työpaikkakokouksissa. Halu kehittyä ja kehittää.	Esim. nuorisopalveluiden arviointi-/auditoinimalli tekeillä.
	Puututaanko yksikössä johdonmukaisesti sääntöjen vastaiseen toimintaan?	4	Puututaan, kun epäkohtia ilmenee ja tulee tietoon.	
Toiminnan tavoitteet	Onko yksikölle asetettu tavoitteet ja ovatko ne kattavat?	3	Yksiköillä on omat tavoitteet ja kaupunkitasolla tavoitteet on strategiassa --> ohjelmakorteissa. Tavoitteiden laatimiseen osallistetaan koko henkilöstö, jolloin näkökulmat ovat laajat. Pitkän tähtäimen tavoitteita tulisi kirjata tarkemmin.	Liikuntapalveluissa Liikkuva Mikkeli 203-ohjelma valmistelilla. Nuoriotyön perussuunnitelman (NUPS) tekeminen aloitetaan.

	Tukeeko tavoitteenasettelu kaupungin strategiaa?	4	Tavoitteet ovat strategian mukaisia ja tehdään toimenpidekortteihin.	
	Onko tavoitteiden systemaattinen seuranta järjestetty?	4		
	Reagoidaanko havaittuihin poikkeamiin?	3	Joissakin kohdissa nopeampi reagointi tarpeen.	Tehokkaampi toiminta ja tarkempi vastuiden määrittely.
	Onko palkkiojärjestelmää kytketty tavoitteiden saavuttamiseen?	1	Ei ole, mikä on suuri puute koko kaupungin tasolla.	Yksikkökohtaista palkitsemista tulisi kehittää niin, että kaupungilla on yhteinen linja. Palkitseminen voi olla koulutusta tai virkistäytymistä.
Organisaatio-rakenne	Onko organisaatorakenne selkeä ja toimiva?	2	Tavoiteorganisaatiossa lautakunnan organisaatorakennetta madallettiin kesällä 2020 – nyt tehtäväkohtaiset tulosalueet ja selkeämpi toiminta.	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
	Onko tehtävänjaot vastuineen määritelty ja niitä koskeva ohjeistus ajan tasalla?	2	Kaupungin tasolla on osittain määritelty, mutta ei ole toimiva.	Tavoiteorganisaation jälkeä selkeytetään toimintasäännön päivittämisen yhteydessä.
Resurssit	Onko talousarvio oikein mitoitettu suhteessa tavoitteisiin?	2	Ei ole, jos ei palveluverkkoa tiivistetä (esim. kirjastopalvelut, liikuntapalvelut)	Palveluverkkojen tiivistäminen kaupungin kanto-kyvyn mukaiseksi.
	Onko yksiköllä käytössään tehtävien edellyttämä määrä henkilöstöä?	2	Henkilöstö on niukka, poisolojen sijaistamiset eivät onnistu. Toimistoresurssin supistaminen näkyy selvästi toiminnassa.	Varamiesjärjestelmä.
	Onko henkilöstön osaaminen riittävällä tasolla?	3	Koulutusta tarvitaan, sekä ammatillista että esim. uudet ict-ohjelmat ja sovellukset. Sijaisten osamisen varmistaminen haasteellista.	Täydennyskoulutusta järjestetään.
	Ovatko yksiköllä tehtävien edellyttämät toimitilat, laitteet ja tietojärjestelmät?	3	Toimitilat alkavat olla hyvät (vuonna 2020 oli edelleen sisäilmaongelmaisia kiinteistöjä on edelleen ja jouduttiin toimimaan väistötiloissa). Ohjelmistopuolella on kehittämistä.	
	Onko yksikössä varmistettu, että yksikkö kykenee suoriutumaan ydintehtävistään myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa?	2	Osin varautuminen on puutteellista. Poikkeusolot jatkuessaan pitkään kuormittavat henkilöstöä. Pitkiin sähkö- tms. katkoihin ei ole varauduttu. Sijaistamiset eivät aina mahdollista -> joudutaan supistamaan esim. aukioloaikoja.	

Lainsäädäntö ja kaupungin sisäiset ohjeet	Ovatko toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ajan tasalla?	4		
	Tunteeko henkilöstö keskeiset työhönsä vaikuttavat ohjeet ja säännöt?	3	Henkilöstön vaihtuvuus tuo tähän haastetta. Vakituisiakin joutuu muistuttelemaan.	Kertausta kehipäivissä.
	Miten hyvin yksikkönne on välttynyt viime vuoden aikana kankeilta, virallisessa prosessissa olevilta valituksilta tai oikeustapauksilta	4	Hankinnoista on oltu Markkinaoikeudessa.	
	Varmistaako johto, että ohjeita ja sääntöjä noudatetaan?	3	Varmistetaan niin hyvin kuin on mahdollista. Mutta esim. asiakastilanteessa on toiminnan perustuttava luottamukseen. Esim. kansalaisopistolla on vaikeaa varmistaa, koska toiminnassa on pitkälti toista sataa itsenäisesti toimivaa tuntiopettajaa. Joka tapauksessa havaittuihin laiminlyönteihin reagoidaan.	

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Riskienhallintamenettelyt	Tunnetteko kaupungin riskienhallintaa ohjaavat dokumentit: johtosäännöt ja toimintaohjeet, sisäisen valvonnan yleisohje ja riskienhallintapolitiikka?	3	Dokumentit eivät ole koko henkilökunnan tiedossa. Yksikkökohtaisia eroja on.	Kehitetään tiedottamista.
	Onko riskienhallinta toteutettu kaupungin riskienhallintaa ohjaavien dokumenttien mukaisesti?	3	Yksikkökohtaisia eroja on.	
	Onko riskienhallintamenettelyt kytketty osaksi suunnittelu- ja ohjausprosesseja?	2		Sidottava vuosikelloon.
Riskien tunnistaminen	Perustuuko riskien tunnistaminen järjestelmälliseen menetelmään?	3	Auditointia. Riskejä tunnistetaan käytännön toiminnan tasolla.	Tarvitaan selkeät ja helpokäyttöiset työkalut. Läpikäynti yhdessä työntekijöiden kanssa.
	Dokumentoidaanko tunnistetut riskit?	3	Auditointia. Dokumentointi ei ole säännöllistä eikä määrätietoista,	Kehitetään dokumentointia.
	Onko riskien ennakoinnissa onnistuttu?	3		
Riskien arviointi	Arvioidaanko tunnistettujen riskien merkitys (todennäköisyys ja vaikutukset) systemaattisesti?	3		
	Onko olennaisille riskeille määritelty hallintamenettelyt ja vastuut?	3		

Riskeihin vastaaminen	Arvioidaanko hallintamenettelyjen kustannuksia suhteessa saatuun hyötyyn?	3	Pienissä yksiköissä ei riitä resurssi tällaiseen, valitettavasti.	
	Onko riskienhallinnan raportointi järjestetty asianmukaisesti?	3		

Valvontatoimenpiteet		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Prosessien kontrollien suunnittelu	Ovatko keskeiset toimintaprosessit ja projektit kuvattu ja dokumentoitu?	4	Palvelualueetasolla toteutuu.	
	Onko hyväksymismenettely olemassa, ajantasainen ja toimiiko se suunnitellusti (esim. ostolaskut, laskutus, palkat jne.)?	4		
	Onko tehtävien eriyttämistarpeet arvioitu ja ovatko vaaralliset työyhdistelmät tiedossa?	4		
	Onko yksikköraajat ylittävien prosessien kontrollit määritelty?	3	Esim. laskujen asiatarvikset ja hyväksynyt hyväällä mallilla.	
Kontrollien toimivuuden arviointi	Onko päivittäisvalvonta osa esimiesten työtä?	4		
	Arvioidaanko toimintaprosessien toimivuutta säännöllisesti?	3	(Pienissä yksiköissä tällaiseen ei ole suurta tarvetta.)	Jatkuva kehittämisen ote.
	Arvioidaanko olennaisten kontrollien tarpeellisuutta säännöllisesti?	3	(Pienissä yksiköissä tällaiseen ei ole suurta tarvetta.)	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Toiminnan seuranta	Seurataanko määrärahojen käyttöä säännöllisesti?	4	Kyllä. Yksiköt seuraavat omat osionsa – tulosaluejohtaja tulosaluetta.	
	Ovatko täsmäytysrutiinit dokumentoitu, vastuutettu ja seurannassa?	4		
	Onko taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden seuranta systemaattista?	4		
	Varmistetaanko ostopalvelujen laadun sopimuksenmukaisuus?	3		
	Onko ostopalvelujen hankinnassa ja sopimuksissa huolehdittu kriittisten palvelujen/tuotteiden saannista myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa?	e	Ei ole lautakunnan alaisessa toiminnassa merkityksellistä.	
	Onko sopimusten seuranta systemaattista ja vastuutettua?	4		
Tietojärjestelmien kontrollit	Onko tietojärjestelmien kontrollit testattu ja asianmukaisia?	3	It-tiimi hoitaa.	
Omaisuuksien hankinta, luovutus ja hoito	Onko omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa toteutunut menetyksiä, arvonalennuksia tai onko jouduttu korvauttaa tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen?	4		

Tiedonkulku ja raportointi		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Raportointijärjestelmät	Onko esimiesten käytössä raportointijärjestelmä, joka tuottaa oikea-aikaisesti seurantatietoa toiminnan kustannuksista?	3		Kunpa saataisiin näppärä esimiehen työpöytä keskeisine tunnuslukuineen.
	Tuottaako seurantajärjestelmä tietoa toiminnan laadusta (läpimenoajat, poikkeamat, asiakastytyväisyys jne)?	1	Ei tuota.	Laadun arviointiin seurantajärjestelmä.
Tiedonkulku	Onko tiedonkulku organisoitu ja vastuuhenkilöt nimetty?	3	Viestinnässä on aina parannettavaa.	
	Perehdytetäänkö uudet työntekijät suunnitelmallisesti?	3	Puutteita esiintyy, monesti puutteet johtuvat kiireestä.	
	Onko sisäinen tiedonkulku järjestetty siten, että toiminnan ohjauksen kannalta merkityksellinen tieto toimitetaan oikeille henkilöille oikea-aikaisesti?	3	Esimiehet huolehtivat.	
	Onko luotu järjestelmällinen tapa tiedottaa suurelle yleisölle ja kohderyhmille?	4	Esim. nuorisopalveluissa some-palvelut käytössä monipuolisesti, Po1nt-sivusto.	
	Onko laadittu suunnitelmat ulkoisen viestinnän toteuttamisesta poikkeustilanteissa?	e	Tehdään keskitetysti.	
Tieto-järjestelmät	Ovatko tietojärjestelmät dokumentoituja ja luotettavia?	4		
	Tukevatko tietojärjestelmät päätöksentekoa ja toimintaa?	2	Muutostilanteissa suuria katkoksia. Tarvittavia tietoja ei saada.	

Seuranta		Arvio (1-4)	Perustelut, puutteet	Suunnitellut kehitystoimenpiteet
Sisäinen arviointi	Seurataanko toimintaa ja poikkeamia säännöllisesti?	3	Raporttiseuranta kuukausittain joissakin toimipisteissä.	Sama tarkkuus/taso toimipisteille.
	Analysoidaanko ja hyödynnetäänkö poikkeamaseurannan tietoja?	3	Kyllä hyödynnetään.	Nopea reagointi.
	Arvioidaanko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta säännöllisesti?	4	Tässähän tätä tehdään, 1 krt/vuosi.	
	Käsitelläänkö sisäisen tarkastuksen raportit ja havainnot säännöllisesti?	3	Kyllä.	
Ulkoinen arviointi	Käsitelläänkö ulkoisten arviointien, tilintarkastajien, EU-tarkastajien ym. raportit säännöllisesti?	4	Hankkeissa ulkoiset tarkastukset mahdollisia. Tilintarkastajat, tark.lk. huomiot huomioidaan.	